

**JOGI
TANACSKOK**

A katonaidő beszámításáról

M. Sz. sándorfalvi olvasónk írja: munkahelyén pótszabadságának megállapítását kérte. Úgy gondolta, hogy a pótszabadság megállapításánál figyelembe veszik katonai szolgálatban töltött idejét is. Munkahelyén köztölték, hogy mivel 1951-ben, amikor sorkatonai szolgálatra bevonult, munkaviszonyban nem állt, ezért katonai idejét a pótszabadságának megállapításánál nem veszik figyelembe. Kéri: tájékoztassuk arról, hogy mikor számít munkaviszonynak a katonai szolgálat ideje?

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló rendelkezések szerint a katonai szolgálatban töltött idő beszámítására nem egységes feltételek mellett van lehetőség. Attól függ, hogy a dolgozó mikor vonult be. Azokra, akik a felszabadulás előtt teljesítették katonai

szolgálatot, a rendelet a következőket tartalmazza: A munkaviszonyból sor- (első tényleges), valamint tartalékos (póttartalékos) katonai szolgálatra vonult, munkaszolgálatra behívott, deportált, illetőleg hadifogságba esett, és a felszabadulást követően onnan visszatért személyek ezen idejét munkaviszonyban töltött időként kell figyelembe venni, ha a leszerelést, illetőleg hazatérést követően hat hónapon belül munkaviszonyba léptek. Be kell számítani a fenti időket akkor is, ha a munkába lépés hat hónap elteltével ugyan, de még 1945. október hó 31. napja előtt történt. Ha a dolgozó az előírt hat hónapon belül igazolt betegsége miatt nem

léphetett munkába, a hathónapos határidőt felgyógyulásától kell számítani.

Más rendelkezés vonatkozik azokra, akik a felszabadulást követően, de még 1951. február 1-e előtt vonultak be. Ezeknél a dolgozóknál a katonai szolgálat idejét akkor kell munkaviszonyként számításba venni, ha munkaviszonyból vonultak be, s leszerelésük után 30 napon belül munkaviszonyba léptek. 2/1969. (II. 12.) MÜM. sz. r. 3. §. 1951. február 1-e után az első tényleges, valamint tartalékos, póttartalékos katonai szolgálatban töltött időt viszont már csak akkor lehet számításba venni, ha a dolgozó munkaviszonya a katonai szolgálat ideje alatt is fennmaradt. Ennek a magyarázata, hogy 1951. február 1-én lépett érvénybe az első Munka Törvénykönyve, amely kimondta, hogy a katonai szolgálatra behívott dolgozó munkaviszonyát felmondással a katonai szolgálat ideje alatt nem lehet megszüntetni. Tehát aki a bevonuláskor munkaviszonyban állt, annak ez a munkaviszonya a katonai szolgálat teljes ideje alatt fenn is maradt.

Végül a 11/1969. (XII. 23.) MÜM. sz. r. 1. paragrafusa a legkedvezőbb azokra, akik 1970. január 1. napján vagy azt követően teljesítették sorkatonai szolgálatot. Ettől az időponttól kezdődően ugyan, a sorkatonai szolgálat idejét munkaviszonyban töltött időként kell figyelembe venni abban az esetben is, ha a bevonuláskor munkaviszonyban nem álltak, vagy munkaviszonyuk a sorkatonai szolgálat ideje alatt megszünt. Fentiekől eltérő illetve külön rendelkezés vonatkozik a hivatásos vagy továbbképző állományban teljesített szolgálatok beszámítására.

A rendelkezések szerint olvasónk esetében a vállalat jogszabály szerint járt el, amikor katonai szolgálati idejét a pótszabadság kiszámításánál nem vette figyelembe.

Dr. V. M.

**Iskola
élet-
közelsben**

A pályaválasztás tudománya

Újszegeden, az Alsó Kikötő sor 2. számú ház falán egy fehér tábla húzódik meg szerényen, rajta a felírás: „Pályaválasztási Intézet.” Orvosi rendelő, laboratórium, iroda stb. — olvashatjuk az ajtóknál a katonai szolgálat idejét akkor kell munkaviszonyként számításba venni, ha munkaviszonyból vonultak be, s leszerelésük után 30 napon belül munkaviszonyba léptek. 2/1969. (II. 12.) MÜM. sz. r. 3. §. 1951. február 1-e után az első tényleges, valamint tartalékos, póttartalékos katonai szolgálatban töltött időt viszont már csak akkor lehet számításba venni, ha a dolgozó munkaviszonya a katonai szolgálat ideje alatt is fennmaradt. Ennek a magyarázata, hogy 1951. február 1-én lépett érvénybe az első Munka Törvénykönyve, amely kimondta, hogy a katonai szolgálatra behívott dolgozó munkaviszonyát felmondással a katonai szolgálat ideje alatt nem lehet megszüntetni. Tehát aki a bevonuláskor munkaviszonyban állt, annak ez a munkaviszonya a katonai szolgálat teljes ideje alatt fenn is maradt.

A kezdet, ahogy elindultak: biztató. Az elmúlt év szeptemberétől felszáz pályaválasztási előadást tartottak már a megyében. Csongrádon, Hódmezővásárhelyen, Makón és Szentesen „Pályaválasztási napok” címmel rendeztek előadásokat, filmvetítésekkel és gyárlátogatásokkal összekötve. Hét helyen osztályprofil-vizsgálatokat végeztek. Az országban elsőként hozták létre az üzemi ifjúsági felelősök megyei hálózatát. De tenni akarástukat dicsérik kiadványaik is. Már eljutott minden iskolába a pedagógusok számára készített Pályaválasztási Tanácsadó füzet. Rövidesen elhagyja a nyomdát a másik, 120 oldalas, képekkel díszített munka is, mely a

népgazdaság igényeit mutatja be helyi és megyei viszonylatban a pályakeresőknek. Nem sokáig várhat magára, és eljut a diákok kezébe egy olyan összeállítás is, amely azoknak a középiskolás tanulóknak ad iránymutatást, akik nem felsőoktatási intézményben folytatják tanulmányaikat. Az ő feladatuk az iskolai pályaválasztási felelősök továbbképzésének megszervezése, a munkaközösségek vezetése is. A munka tehát sokoldalú.

Miként vehetik igénybe a tanulók az intézetet, erről a városban keveset tudnak. Koczás Imre, az intézet igazgatója elmondta, hogy a fogadóórakon (ezt minden iskolának megküldték) szívesen rendelkezésre állnak a fiataloknak, de a szülők levetélben is kérhetik gyermekük egyéni vizsgálatát. Nem szabad azonban összetéveszteni az intézet célját, ugyanis nem pályakalkulációs vizsgálatokat végeznek alkalmazzák, hanem tanácsot adnak a tanulók személyiségének a vizsgálata alapján. Arra sem vállalkoznak, hogy tanácsaik révén eljárnak oktatási intézményre vagy üzemekre a gyermek felvétele ügyében. Koczás Imre igazgató arra hívta fel figyelmüket, hogy elsősorban azokat a gyermekeket vár-

ják, akiknek sorsa a szülői ház és az iskola közös megbeszélése, erőfeszítése után is problematikus. Az egészségtelen károsodott gyerekekkel, azonban minden esetben különös gondot foglalkoznak.

Az igazgató asztalán kéziratok. Az intézetnek az általános iskolák hetedik osztályában végzett pályaválasztási felméréseinek lapjai. Ezzel a munkával is segítséget kívánnak nyújtani a korszerűbb pályaválasztáshoz. A felmérés tanulságait összefoglaló műben köze is adják, de külön-külön eljuttatják véleményüket az illetékes iskolákhoz is. Ugyancsak feldolgozás alatt áll a szakmunkásképző iskolában végzett fiatalok pályaválasztási vizsgálata. Van tehát máris munka, tennivaló és elképzelés bőven. Bizonyára sok szülőnek és gyermeknek gondját, sorsát oldja meg majd az új intézet.

Úgy hírlík, hogy a jövőben a pedagógusképző intézményekben speciálkollégiumok keretében is foglalkoznak a hallgatók a kérdéssel. Külföldön már nagy hagyományai vannak a „pályaválasztás tudományának”. Nálunk is azzá válna?...

Bánfalvi József

Könyvekről sorokban

A körülmények és a költészet címmel jelent meg Paul Eluard tanulmánykötete a Gondolat Kiadónál. Cikkekkel, kommentált idézetekkel, gyűjteményei egy kivételes értékű költői életmű esztétikai rendszerének pillérei. A tanulmányok egy része a saját költői munkásságának elméleti következtetése, a másik pedig a legmagasabbrendű népművelés. Bármilyen költészet hatásának igazi feltétele a közönség megfelelő kulturális képzettsége. Ezt értette meg Eluard, gyakran zárkóztak meg nevezett költő, aki élete végén költészeti és művészeti antológiákat állított össze. Arra törekedett, hogy a mai nagy művészet eljusson mindenkihez.

A Budavár Zsebkönyvek ismeretterjesztő sorozatban jelent meg a Móra Kiadó Horváth András és Csapody Vera: Vadvirágok című új kötete, amelyben a vadon termő virágokkal ismerkedhet meg az olvasó. Az erdőt, mezőt járó kisdíák kalauzsként használhatja a könyvet, az évszakok szerint változóan megjelenő százféle vadvirág megismeréséhez. Huszonkilenc színes táblán Csapody Vera 119 színpompás rajza teszi lehetővé a virágok gyors felismerését, a hozzá tartozó pontos magyarázószöveggel.

Neves csehszlovák, NDK-beli, lengyel és magyar szerzők közös munkájának jelent meg a Szarvasmarhatenyésztés. Dr. Horn Artúr, a szerkesztő így ír róla: szerzői arra törekedtek, hogy olyan művet adjanak a képzett szakember kezébe, amely korszerű tájékoztatást és szemléletet nyújt. A Mezőgazdasági Kiadónál megjelenő könyv egyik legfontosabb feladata az volt, hogy a különböző gazdasági, tenyésztési, takarmányozási és ártóanyagok nagy tényanyagából kiválogassa azokat az ismereteket, amelyek az időszerű információhoz fontosak, s összefoglalja a legjelentősebb kutatási eredményeket.

Ugyancsak a Mezőgazdasági Kiadó adja közre, átdolgozott kiadásban a Kertészek új kézikönyvét, Kato József szerkesztésében. A szerzőket az a gondolat vezérelte, hogy a kertkedvelő szakismereti igényei semmiel sem maradnak el a hivatásos szakemberektől. Így a mondanivaló színvonalas és igényessége tekintetében sem lehet különbség kiskert és nagyüzem között. Tehát nem elsősorban a kezdők kézikönyve ez, hanem azoké, akik már tudnak

valamit a kertészsakmból, de a legkorszerűbb ismereteket még nem alkalmazzák.

A Hobby 11, a népszerű, negyedévenként megjelenő sorozat újabb füzeté. Tei szám, ezért cikkeknek többsége a szobai elfoglaltságokról szól. Leírja a szövegkészítés technikáját, tanácsokat ad kisbútorok és lámpák barkácsolásához, a varrás, a kötés rovata pedig gyermeknadrágok és téli pulóverek mintáit közli. A Hobby rendszeresen beszámol az olvasók különféle gyűjtőszervevényéről. A Napsütés a téiben című fejezet hazai és külföldi gyümölcs-, valamint salátarecepteket ismert. Szó van benne a filés faszalkok készítéséről, a gyorsolvasás módszereiről, jógalgészési gyakorlatokról, és egyéb, hasznos „mulatságokról”.

A gyakorlati szakszervezeti munkát segítő Állami jogszabályok és SZOT-határozatok I. kötete (Táncsics Kiadó), a szakszervezetek irányítási, szervezési, művelődési, sport, üdülési és pénzügyi munkájára vonatkozó, 1971. december 31-ig megjelent anyagokat tartalmazza. A jogszabályokat, határozatokat az egyes munkaterületek szerint csoportosították úgy, ahogy az a szakszervezeti munkamegosztásban az egyes reszort-felelősöknél, vagy a munkacsoportokban, bizottságokban jelentkezik.

BERCELI A. KÁROLY

Hullámsír

179.

— Akkor még van reménység. Az embereket a vihar félemlítette meg, s azért menekülnek. Bementek a nagyszobába, ahol Richter toporgott, gondokba merülve. Minden percben az ablakhoz rohant, és kinézett rajta, mert a szél vesztettül rázta a keresztifákat, s attól tartott, hogy megrepszi az üvegeket is.

— Még csak ez hiányzott. Schreklich! — s fejesóválvá bámulta a nagy porfelhőt, mely a ház előtt kavargott a Klauzál téren. — Cudar idő van, ügyvéd úr — fordult Gábor felé, aki szótlanul állt meg mellette.

Juci asszony is ott sopánkodott, szípgöngy szemléte az orkán rombolását.

— Nézd, már a címtáblákat is letépte sok helyen a szélvész. Talán a mienk is repül valahol.

— Azon igazán könnyen segíthetünk. Csak a víz ne jöjjön be!

— Mintha az ég is büntetni akarná ezt a várost — sóhajtott mélyet az asszony. — Mi büne lehet?

— Eh, schmarn! — legyintett ingerülten az öreg hitelen. — Az ég néhány szép csillag és bolygó. Azok nem haragszanak ránk.

— Menj, te pogány — dobantott a szelíd feleség, mert most ő is nagyon megszeppent, s bár nem volt hitbuzgó, de ebben a pokoli orkánban, borbélyesben azon kapta rajta magát, hogy akaratlanul is régen elfelejtett imákat duruzsol. — Minden erőfeszítés kárba vész.

— Ez még nem biztos, azért, hogy sokan menekülnek. Pulcz kemény legény, s a katonák sincsenek cukorból. En még bízom!

— Pehely az ember, ha szembe akar szállni ezekkel a vad elemi erőkkal.

— Csak az ember tud szembeállni velük — makacsodott tovább az optikus, akit a tudomány rohamos fejlődése fanatikussá tett. — A kocsi, a hajót az ember találta ki, és a gőzgépet is! És sok helyen már nemcsak gáz, de villanyfény is világít! Na, was sagst dazu?

Juci asszony ráhagyta, s csak a kezét tördelte, míg férje le-föl járkált a szobában.

— Remélem, te sem vágsz neki a viharok?

— kérdezte kisvártatva Gábor.

— Bizom benne, hogy nekik is van magukhoz való eszük — felelt Gábor még mindig habozva, hogy mit kellene tennie.

— Gábor itt marad — jelentette ki harciasan Etelka. — Meg kell várni a vihar végét.

— Látom, máris ó dönt — nevetett az apa. — Hiába, porosz vér van benne. Még meggondolható.

— Sokszor lesz szükség rá, hogy ő legyen a határozottabb, mert a férfiakat néha éppen a sok tisztességes méricskélés teszi tehetetlenné — magyarázta meg önmagát a fiú. — Mindazonáltal mielőtt virrad, elindulok — keményedett

Alapozzák az óriás kéményt

A Leninvárosban épülő kétezer megawattos Tiszai Erőműben megkezdtek az ország legnagyobb kéményének alapozását: az alap csaknem akkora területet foglal el, mint egy fél futballpálya.

A ráépülő kémény 250 méter magas lesz. Belsejébe négy, egyenként 3,5 méter átmérőjű acélcsővet szerelnek majd, a kazánokban keletkező füstgáz elvezetésére. A csövek ellenőrzéséhez, a karbantartáshoz, felvonót is építenek bele. Falainak emelését tavasszal kezdik, s az év végére fejezik be.

Az erőmű építkezése egyébként nagy ütemben folyik. A tervek tavalyi túlteljesítésének eredményeként, máris készen áll 25 ezer négyzetméter út, lefektették az erőmű gáz-, víz- és csa-

tornahálózatát, és a vasúti vágányok egy részét.

Az idén megkezdik az óriás csarnok építését, ide kerülnek majd a turbinák, a szivattyúk és a kazánok. A tervek szerint, az erőmű első, 215 megawattos gépegyesége három év múlva kezdi meg a villamos energia termelését.

Az erőmű szomszédságában megkezdtek a közlejtő-nomító építésének előkészületeit is. A Földmunkát Gépesítő Vállalat a terepet rendezte: eddig 200 ezer köbméter földet mozgatott meg.

Az idén véglegesen feltöltik a kijelölt területeket, ezenkívül utakat és közműveket, valamint vasúti iparvágányt építenek. A tervek szerint az első termelőegységet 1977-ben adják át.

Lepke- térkép

Érdekes feladatra vállalkozott dr. Uherkovich Ákos, a pécsi Janus Pannónius Múzeum egyik fiatal kutatója: elkészíti Dél-Dunántúl lepke-térképét. Eddig több mint 12 ezer lepkét gyűjtött össze. Úgynevezett fénycsapdával csalogatja magához éjszaka a lepkék szárait. Módszere nem új, mégis korszerű: a legnagyobb fényerőjű, legújabb típusú higanygőz lámpát állítja fel éjszaka, mögé fehér lepedőt feszít, aztán a lepedőre szálló pillangókat kloroformmal kábitja el. A térképezést a Dráva menti síksággal kezd, majd a villányi hegységgel és Darány környékével folytatja. Talált olyan, Japánból származó óriás lepkét is, amelynek kivételét a múlt században még halálbüntetés terhe mellett tiltották a japánok.

meg tekintélyének megóvása érdekében Gábor, de mikor Etelka riadt arcára nézett, már enyhítette is szilárdaságát. — Utána, persze újra visszajövök.

A kiáltozások egyre sürűbben harsantak föl a térről, munkások csikorgatták talicskáikat, hogy mentés irhájukat, s kis holmijukat, néha egy-egy katona vagy rendőr állta útjukat, s visszafordulásra kényszerítette őket, ha tudta. Nagy volt a zaj, a lárma, de Richter, aki közben néhányszor leszaladt a ház elé, sőt a Széchenyi térig is elmerészkedett, hogy hivatalosan is tájékozzék a történetekről, elbagatellizálta a dolgot, mondván, hogy még nincs semmi baj, néhány felelőtlen személy idő előtt riasztotta föl a lakosságot. Ezt a városháza hallotta, s nem lévén eléggé tájékozott ő sem, hitelt adott a „szakértői” véleménynek, s szinte teljesen megnyugodva közölte Gáborral, hogy a víz amennyiben egyáltalán betör, csak lassan ömlik majd, s csak dél felé ér ide, persze a város nagy területén szétoszolva, alig néhány centiméternyi magassággal.

— Ez valóban logikus, s Herrich akármilyen nagy csirkefogó, ebben igaza lehet. Szeged területe óriási, a víz elterül benne, mint egy lepeny, a házakat aligha fogja megrongálni. Hát persze, a pincékbe, ahol van, oda befolyik majd, meg néhány nagyon alacsony fekvésű utcát is eláraszthat, de pár nap múlva visszahúzódik, s akkor minden visszazökken a régi kerékvágásba. Das ist doch klar!

(Folytatjuk.)